

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Seminaari 10.5.2023

Tiina Aikoma,
erityisasiantuntija
Opetushallitus

Hankkeet ja syksyn 2022 kouluvierailut

- 4.10. Kemi - Vaikuttamalla vahvaksi - osallistumalla yhdessä olemme enemmän
- 12.10. Parainen - Lapset ja nuoret Varsinais-Suomen kestävyystyön kirittäjinä
- 1.11. Sipoo - Osallisuudella ja demokratialla hyvinvointia jokaiselle sipoolaiselle oppilaalle
- 14.11. Viikin normaalikoulu - Yhdessä vaikutamme
- 18.11. Tuusula - Uskalla olla, näkyä ja tulla kuulluksi! – Demokratiaa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistamassa
- 22.11. Pori - Morgondagens världsmedborgare
- 23.11. Nakkila - Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen pilotti peruskouluille 2022-2023
- 28.11. Kokkola - Isokylän koulu/ yhtenäiskoulu yhteiseksi
- 8.12. Porvoo - Vi!

Lukuvuosi 2022/2023

- Aloitusseminaari pidettiin jo 6.6.2022
- DIOK –pilottikouluhankkeiden etäkokouksia 4 kpl lukuvuoden aikana, henkilökohtaista neuvontaa
- Vahvemman demokratian puolesta- työseminaari 15.-17.11.2022
- Yhteispohjoismainen seminaari opettajankoulutuslaitosten kanssa
Vaasassa 6.-7.2.2023
- Päätösseminaari sekä hankejulkaisu ke 10.5.

DIOK- koulupilottihankkeiden työseminaari

"Vahvemman demokratian puolesta" 15.-17.11.

Tiina Aikoma • You

Senior advisor, teacher and writer

6mo • Edited •

Kaksipäiväinen Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen koulupilottihankkeiden työseminaari alkoi eilen.

Erinomaisia puhujia, virkistävää keskustelua ja runsaasti uusia ideoita kouluille omaan demokratia- ja ihmisoikeuskasvatustahankkeeseen.

Eilisen peräti kahdeksasta asiantuntijasta näissä kuvissa Espoosta rehtori Hanna Sarakorpi, Nuorten Suomen toiminnanjohtaja [Eeva-Liisa Tilkanen](#) sekä Opinkirjon erityisasiantuntija [Tiina Karhuvirta](#).

Lainaus Hanna Sarakorvelta: "Pelkkä keskittyminen osaamisen ja osallisuuden kehittämiseen ei riitä. Tarvitaan myös välittämistä."

[Opetushallitus - Utbildningsstyrelsen - Finnish National Agency for Education](#) [#DiokKoulut](#) [#demokratia](#) [#ihmisoikeudet](#) [#osallisuus](#) [#lapsistrategia](#)

"Nordic Perspectives on democracy and human rights education" Vaasassa 6.-7.2.2023

Tiina Aikoma • You

Senior advisor, teacher and writer

3mo • 🌐

Toinen [Åbo Akademi University](#) 'n järjestämä seminaaripäivä "Nordic perspectives on democracy and human rights education" alkoi tänään yhteisellä tilaisuudella.

Kaikki yhdeksän DIOK- koulua esittelivät omia hankkeitaan seminaariin osallistuneille kymmenille eri pohjoismaiden asiantuntijoille. Tuloksena oli runsaasti mielenkiintoista keskustelua, oivalluksia, uusia tuttavuuksia ja ennen kaikkea yhteistyötä jo nyt sekä mahdollisesti tulevaisuudessa.

[#Diokkoulut](#) [#demokratia](#) [#ihmisoikeudet](#)
[#pohjoismainenyhteistyö](#)

TIETOISKU 13.2.2023.

- Niklas Wilhelmsson, OM – Nuoret mukaan eduskuntavaaleihin
 - Ella Siltanen, SLL – On nuorten vuoro vaikuttaa
 - Iida Laurila, Allianssi – Mitä pitäisi tehdä, että nuoret äänestäisivät?
 - Veera Heinonen – VARO TROLLIA-valppaus on valttia vaalien alla
- + Eduskunnan materiaaleja kouluille

**VAALIT
TULOSSA**
KUKA PÄÄTTÄÄ
SINUN
TULEVAISUUTESI?

Materiaali koulujen käyttöön

JULKAISU

SISÄLTÖ

JOHDANTO	4
VAIKUTTAMALLA VAHVAKSI – OSALLISTUMALLA YHDESSÄ OLEMME ENEMMÄN	6
Kemi	
YHTENÄISKOULU YHTEISEKSI.	10
Kokkola	
KOKO KUNNAN YHTEINEN ASIA.	16
Nakkila	
KESTÄVYYSTYÖN KIRITTÄJÄT PARAISILLA.	22
Parainen	
BJÖRNEBORGS SVENSKA SAMSKOLAN DEMOKRATIAMATKA.	28
Pori	
JOHTOTÄHTENÄ YHTEISÖLLISYYS.	32
Porvoo	
HYVINVOINTIA JOKAISELLE OPPILAALLE DEMOKRATIAN JA OSALLISUUDEN KAUTTA	36
Sipoo	
USKALLA OLLA, NÄKYÄ JA TULLA KUULLUKSI.	39
Tuusula	
VIIKKI OSALLISTAA LAPSEN OIKEUKSIEN VIIKKOLA.	44
Viikin Normaalkoulu	
DEMOKRATIA ELÄMÄNTAVAKSI OPETTAJANKOULUTUKSEN JA KOULUJEN YHTEISTYÖLLÄ.	50
Matti Rautiainen, Jyväskylän yliopisto	
DEMOKRATIA- JA IHMISOIKEUSKASVATUKSEN TEOREETTINEN JA KÄYTÄNNÖLLINEN SEKOITUS POHJOISMAISESSA KOULUTUSYMPÄRISTÖSSÄ.	55
Tom Gullberg, Åbo Akademi ja Anders Fransén, Vasa Övningsskolas gymnasium	
KOHTI MUUTOSVOIMAISTA DEMOKRATIA- JA IHMISOIKEUSKASVATUSTA VARHAISKASVATUKSESTA TOISELLE ASTEELLE.	59
Anu Gretschel, Nuorisotutkimusseura ry	
EDUSKUNNAN ROOLI KOULUJEN DEMOKRATIAKASVATUKSEN TUKEMISESSA.	63
Mikko Tujula, eduskunnan kanslia	
DIGITAALISESTA SIVISTYKSESTÄ TULI KANSALAISTAITO.	68
Tiina Härkönen ja Jukka Vahti, Sitra	
NUORTEN DIALOGITAILOISTA OSALLISUUTTA, DEMOKRATIAA JA YHTEISKUNNALLISTA RESILIENSSIÄ.	72
Laura Arikka, Erätauko-säätiö	

TUUMASTA TOIMEEN!

- Malleja koulujen demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen
- Jokaisesta hankkeesta kolme mallia, yhteensä 27 mallia

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittäminen

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta kehittämällä tuetaan lasten ja nuorten osallistumista sekä opettajien ja kasvattajien valmiuksia käsitellä ja toteuttaa näitä käytännön kasvatus- ja koulutustyössä. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksella vahvistetaan myös hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistävää toimintakulttuuria ja sen rakentamista yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

TOIMINTAMALLIT

Kokeile demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen uusia tuulia! Diok-pilottihankkeen koulutuksen järjestäjien testaamat käytänteet ja mallit ovat nyt saatavilla kaikille kouluille. Toimintamalleissa painottuvat yhteisöllisyys, osallisuus ja demokratia-aidot sekä omaan lähiympäristöön vaikuttaminen ja ihmisoikeudet. Mallit on kuvattu napakasti ja selkeästi, ja tarkemmat ohjeet toteutukseen löytyvät kunkin mallin lopusta liitetiedostoina.

→ [Tuumasta toimeen! - Malleja koulujen demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen](#)

PILOTTIHANKE

Opetushallituksen pilotissa lukuvuodelle 2022-2023 tavoitteena on luoda kokonaan uusia demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen toimintoja tai kehittää eteenpäin jo hyviksi havaittuja malleja. Lue lisää pilottihankkeen osallistujista, heidän hankkeistaan sekä matkan varrella olevista tapahtumista.

→ [Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen pilotti peruskouluille 2022-2023](#)

NAKKILA

- Turun yliopiston seminaarityönä tehty kokonaisuus lapsen oikeuksista ja vaikuttamisesta ala- ja yläasteen oppilaille.
- Yhteinen koko koulun tilaisuus, jossa mukana myös päättäjiä

PORVOO

- Teemapäivän aihe vuorovaikutus & yhteistyö, tekijöinä Jyväskylän OKL:n opiskelijat.
- Kohteena 1-6. luokat, rasteja 8 ja jokainen rasti käydään ryhmänä läpi.

SIPOO

- Demokratiamessut kaikille kunnan peruskoulujen oppilaskunnille, mukana myös lukio
- Oman lukuvuoden toiminnan esittely, paneelikeskustelu oman koulun kehittämisestä
- Messuilla mukana kunnan päättäjiä

TUUSULA

- Syrjinnänvastainen julistekilpailu
- Luokkavaltuustotoiminnan laajentaminen
- Säännöllisesti kokoontuva kuntalaisten olohuone nuorille ja senioreille

